

skepsis Blog

≡ Menu

Acupunctuur was en is astrologie

30/01/2011 door Jan Willem Nienhuys

Acupunctuur was voor 1930 in China een combinatie van astrologie en aderlaten. Of de mythologische Gele Keizer (afbeelding) uit de Steentijd ermee te maken heeft is twijfelachtig. De huidige praktijk is grotendeels een westerse fantasie. De meridianen

en de acupunctuurpunten zijn samen een systeem dat nog steeds lijkt op astrologie: een gecompliceerd fantatiesysteem zonder materiële basis.

De acupunctuur zou, zo zeggen de gelovigen, teruggaan tot de Gele Keizer (Huangdi). Dat is de eerste, mythische keizer van China (traditionele data: 2698 v.C.-2597 v.C.). Huangdi zou de mensen hebben geleerd huizen te bouwen, dieren te temmen, kleren te maken en wagens en

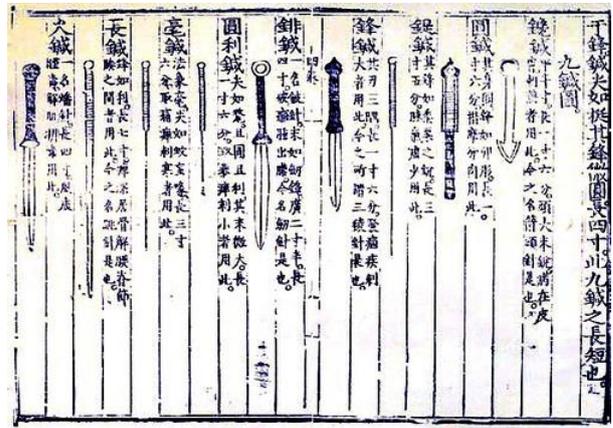
boten te maken en een kalender bij te houden, kortom de jager-verzamelaars wat beschaving bijgebracht hebben. Zijn vrouw Leizu leerde de mensheid de zijdecultuur en onder zijn directe voorgangers was Shen Nong die de landbouw en de geneeskunde verbreidde, en koningin Nü Kua die het huwelijk instelde. Er wordt nog wel meer verteld over hem, maar het is duidelijk dat hij puur mythe is. Misschien was in de oude tijd Huangdi wel een god, maar van lieverlede werd hij beschouwd als een grote heerser van vroeger. Er zijn weinig archeologische vondsten uit die tijd, China leefde toen nog in het stenen tijdperk. Het oudste herkenbare Chinese schrift staat op orakelbotten uit de Shangdynastie (1783 v.C.-1134 v.C.).

De Huangdi Neijing

De *Huangdi Neijing* (Handboek van de Gele Keizer), zogenaamd door hem geschreven, dateert van kort voor het begin van onze jaartelling. Meer over de geschiedenis van de *Huangdi Neijing* staat op [Wikipedia](#). Het boek wordt als basis beschouwd van de acupunctuur. Maar in de *Huangdi Neijing* gaat het over bewerkingen met mesjes en priemen ten behoeve van aderlaten, het doorprikken van abscessen en het dichtschroeien van wonden of het maken van blaren (cauterisatie). De negen instrumenten die er beschreven worden zijn beslist geen hardunne stalen naaldjes. In de bijgaande afbeeldingen ziet men deze afgebeeld, en daaronder een reconstructie van deze instrumenten. Het grote mes in het midden heeft een lemmet van ongeveer twaalf centimeter lang. Zulke dingen kun je niet zomaar in mensen steken zonder dat het behoorlijk bloedt. De plaatjes zijn ontleend aan [het SBM-blog The Acupuncture and](#)

Fasciae Fallacy door sceptisch acupuncturist Ben Kavoussi. De afbeelding uit een boek komt uit een laat-zestiende-eeuwse handleiding over acupunctuur en moxibustie (zie ook [hier](#), waar ook nog een veel oudere afbeelding staat). Naar het schijnt waren deze instrumenten oorspronkelijk bedoeld voor eenvoudige slagveldchirurgie. Een grote tekening van deze instrumenten staat

in 'Bleeding acupuncture points: a peripheral technique' door Subhuti Dharmananda uit 2002; dit geschrift maakt duidelijk dat bloed aftappen nog steeds populair is onder acupuncturisten; behalve dit artikel wordt ook 'Bleeding Techniques: Ancient Treatments for Acupuncture Physicians' door Skya Abbate (2003) door SBM-blogger Steven Novella aangehaald in zijn bijdrage 'Acupuncture and Modern Bloodletting', om te betogen dat althans in sommige kringen acupunctuur nog steeds een variant is van aderlaten (of andersom).

In de *Huangdi Neijing* staat ook iets beschreven dat *jingluo* (kanaalnetwerk) werd genoemd. Het is niet duidelijk wat er mee bedoeld is, misschien bloedvaten of zenuwen. De roodblauwe strepen (ontstoken lymfevaten, **acute lymfangitis**) als gevolg van een streptokokkeninfectie kunnen ook voor inspiratie gezorgd hebben. De beschrijving van de delen van het netwerk heeft veel weg van Chinese astrologie. In China worden de tekens van de dierenriem (rat, koe, tijger, konijn, draak, slang, paard, schaap, aap, kip, varken) vaak gebruikt om van alles en nog wat te nummeren: jaren

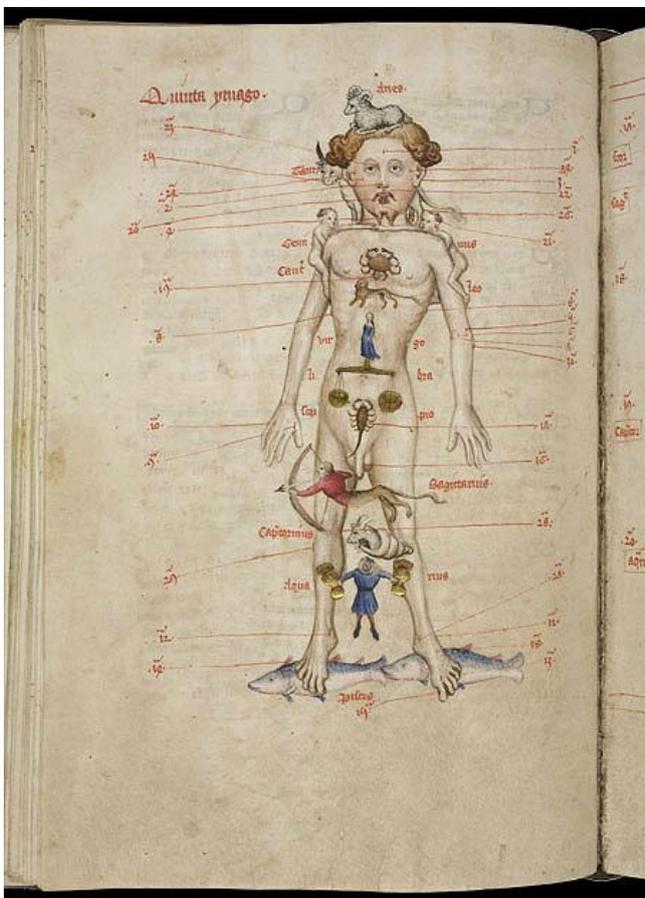
(2011 is het jaar van het konijn) en delen van de dag (van 1 tot 3 's nachts is het uur van de koe) en ook de verschillende kanalen van de *jingluo*. Het nummeringssysteem van de vijf elementen (of kleuren of planeten of jaren) komt trouwens ook voor in de acupunctuur. In de oude tijd waren er trouwens meerdere opvattingen over dat aantal kanalen.

In de *Huangdi Neijing* gaat de 'voedende *qi*', dus het voedsel dat via de maag naar de longen wordt getransporteerd, via een gecompliceerde route in twaalf etappes door het lichaam. De namen van de etappes zijn geïnspireerd op termen voor de fasen en posities van de maan en de zon. De laatste etappe gaat van de grote teen omhoog en passeert achtereenvolgens de lever, de long, de achterzijde van de neusholte, dan gaat één tak via het voorhoofd, kruin en nek naar het stuitje, dan om de geslachtsdelen en daarna weer recht omhoog door de buik naar de holte boven het sleutelbeen en dan naar de long, waarna weer aan de eerste etappe begonnen wordt. (Zie het artikel van [Nie \(2001\)](#): 'Refutation of the claim that the ancient Chinese described the circulation of blood'.)

Het is duidelijk dat een dergelijk kanalenstelsel zich niet in de mens bevindt; de bedenkers van al dit moois hebben waarschijnlijk nooit goed het menselijk lichaam onderzocht en hun volgelingen hadden ook niet de behoefte om een en ander te controleren. Chinese artsen hadden tot in de negentiende eeuw nauwelijks een idee hoe de bloedsomloop werkt, kennelijk namen ze ook niet de moeite om zich op de hoogte te stellen van wat hun westerse confraters hadden ontdekt. Een anekdote verhaalt dat toen Chinese artsen eens een autopsie bijwoonden zij als enige commentaar hadden: 'Sorry, maar dit staat niet in onze boeken.' (Zie het artikel van Petr Skrabanek getiteld 'Acupuncture: Past, Present and Future', ook afgedrukt in de bundel *False premises False promises*, die [hier kan worden gedownload](#).)

De historicus Paul Buell beschouwt de *Huangdi Neijing* als een astrologisch handboek, en een andere historicus, Paul Unschuld, auteur van een nieuwe geannoteerde vertaling van de *Huangdi Neijing* die [aanstaande juni 2011 uitkomt bij University of California Press](#), denkt dat er langs de [Zijderoute](#) (het netwerk van handelsroutes tussen China en het Middellandse Zeegebied dat in gebruik was tussen ongeveer 100 v.C. en 1400) veel uitwisseling van ideeën plaatsvond, mogelijk ook van medische ideeën.

Aderlaten en astrologie

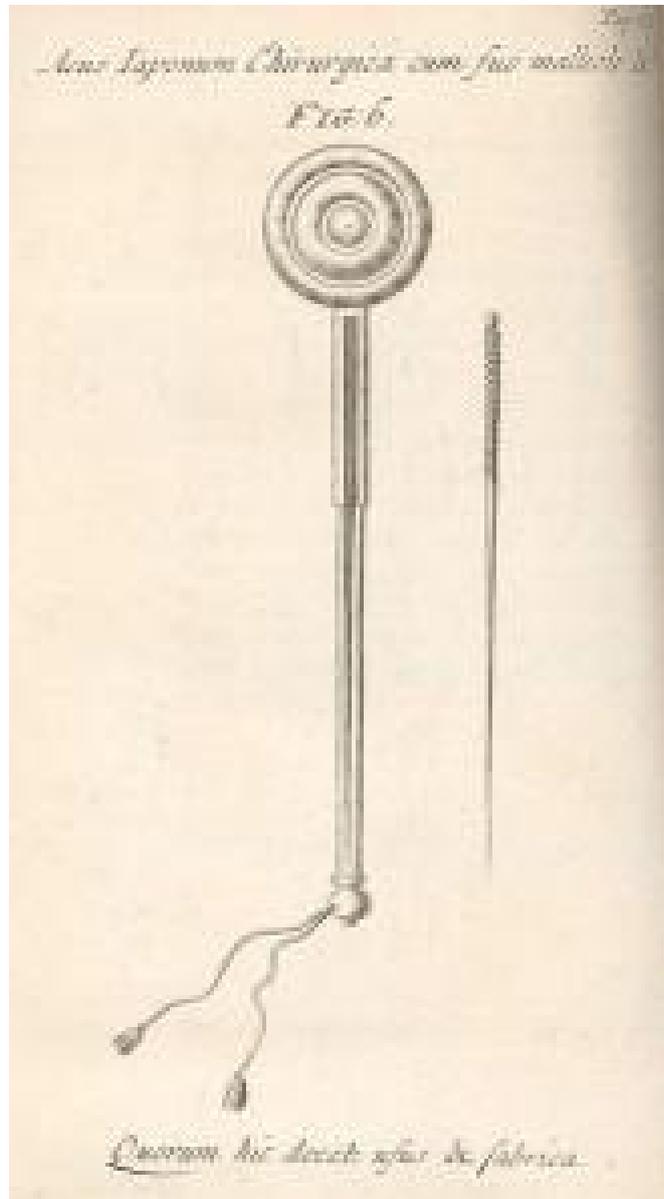

Merkwaardig genoeg is er in de overige oude Chinese literatuur maar weinig te vinden over die priktechniek. Vanaf de zeventiende eeuw nam in China de toch al niet zo grote belangstelling voor acupunctuur af. Boeken uit die tijd over het onderwerp, bijvoorbeeld de *Zhenjiu Dacheng* (Groot overzicht van acupunctuur en moxibustie), zijn handboeken voor medische astrologie. Wat dit betreft was er geen verschil met de westerse geneeskunde, want ook bij ons was aderlaten een belangrijke medische techniek, en astrologie speelde een belangrijke rol bij het bepalen van de goede punten om bloed af te tappen. Zie illustratie, ontleend aan het [BSM-blog Astrology with needles](#) van Ben Kavoussi

(dit artikel is ook [in het Chinees vertaald](#)). Misschien werden ook wel dunne naalden gebruikt tegen de tijd dat Willem ten Rhijne over acupunctuur berichtte, maar Ten

Rhijne had zijn kennis in 1675 in Japan opgedaan waar naalden in gebruik waren die met behulp van hamertjes moesten ingebracht (zie afbeelding). Kavoussi herinnert ons eraan dat de correlaties tussen astrologische tekens en delen van het menselijk lichaam al gevonden worden in de hermetische geschriften uit het begin van onze jaartelling.

Acupunctuur (dus de technieken van aderlaten) werd beoefend door rondreizende volksgenezers. Paul Unschuld merkt op dat in 1757 een zekere Xu Dachun betreurt dat de acupunctuur een verloren traditie is. In 1822 werd acupunctuur formeel verboden aan de Keizerlijke Medische Academie, de instelling die de hofartsen opleidde. Als volksgeneeskunst bleef de acupunctuur populair. In 1914 publiceerde een Britse arts-missionaris zijn memoires van een verblijf van dertig jaar in China, waarin hij schreef dat de

negen instrumenten nog steeds werden gebruikt, sommige terwijl ze roodgloeiend waren. Soms bleven de patiënten dagenlang rondlopen met zo'n naald in zich, wat suggereert dat het niet alleen om aderlaten en schroeien ging. Er vielen ook wel doden als de genezers, die niets wisten van anatomie, hun priemen te diep in de zieken staken. (Zie [dit commentaar bij Kavoussi's blog](#)) In de jaren 1920 verklaarde de latere voorzitter van de Chinese Academie van Wetenschappen, Guo Moro, dat acupunctuur kwakzalverij was. Na 1822 werd acupunctuur voor het laatst in China verboden in 1929. De regering die dit verbod uitvaardigde had echter weinig macht, en ik vermoed dat geen enkele volksgenezer zich er wat van heeft aangetrokken. De Chinese acupunctuur (dus de aderlaatversie) raakte voor het eerst in Europa bekend in de zeventiende eeuw. Ze kwam tijdelijk in de mode in vier golven tot aan 1929.

De nieuwe acupunctuur

Rond die tijd veranderde de acupunctuur op twee verschillende manieren. In China zelf was er een kinderarts genaamd Cheng Dan-An (1899-1957) die meende dat er een

neurologische verklaring was voor de werking van acupunctuur. Hij verlegde de 'kanalen' van het *jingluo* weg van de bloedvaten en ontwierp de moderne dunne stalen naalden. In Europa schreef de Fransman George Soulié de Morant (1878-1955, foto) een dik boek over acupunctuur: *L'Acupuncture Chinoise* (1939, 1941) in twee delen en vier volumes, nadat hij er in 1929 al over had geschreven in het tijdschrift *L'homéopathie Française*. Hij ging in 1901 naar China, werd rechtbanktolk voor het Franse consulaat in Shanghai. In 1911 keerde hij weer terug naar Frankrijk. Daar ging hij over Chinese literatuur en kunst schrijven, en die publicatie uit 1929 was de eerste van zijn hand over acupunctuur. Zijn herinneringen aan zijn Chinese tijd zitten vol fouten. Eigenlijk heette hij Georges Soulié; het adellijke toevoegsel aan zijn naam heeft hij zelf bedacht. Hij stelde zijn tijd in China erg rooskleurig voor, zo zou hij consul en rechter daar zijn geweest, en hij zou de wonderen der acupunctuur van de Chinese artsen geleerd hebben. De arts [Hanjo Lehmann betoogt](#) dat Soulié waarschijnlijk niet of nauwelijks iets van acupunctuur in China gezien heeft en dat Soulié – aanvankelijk samen met de arts Paul Ferreyrolles – slechts heeft opgeschreven wat hij vanaf 1929 in Chinese boeken las. Soulié is ook degene die de term *jingluo* met 'meridiaan' vertaalde; van *qi* maakte hij 'energie' (in een duidelijk niet-fysische betekenis) en hij bedacht ook zelf tal van acupunctuurpunten. Toen men in Duitsland met acupunctuur begon, steunde men voornamelijk op het werk van Soulié. (Lehmans artikel is in het Nederlands vertaald en staat in de laatste *Wonder*.)

Proletarisch prikken

In China zou de acupunctuur misschien toch weer een zachte dood zijn gestorven zonder Mao Zedong. Toen die aan de macht kwam in China was er bij lange na niet genoeg medisch personeel om voor alle Chinezen te zorgen. Uit diverse onderdelen van de ontelbare Chinese medische geloofssystemen werd toen de 'Chinese Traditionele Geneeskunde' samengesteld, om het proletarisch dokteren te vereenvoudigen. Daar zat ook de herziene acupunctuur bij. Mao zelf paste er wel voor op dat hij geen Chinese geneeskunde kreeg. Vanaf de desastreuze Grote Sprong Voorwaarts (1958) werd 'anesthesie door acupunctuur' ingevoerd, en gedurende anderhalf decennium krachtig gepusht, speciaal vanaf 1971. Van overheidswege werden patiënten en artsen gedwongen tot deze methode, en de

goedgelovige westerlingen vonden het allemaal prachtig, ook de hoogleraar huisartsgeneeskunde en latere secretaris Ben Polak van de Vereniging tegen de Kwakzalverij. Tv-dokter Aart Gisolf vertrouwde het meteen al niet evenals A.J. Dunning en O.M. de Vaal. Mogelijk hebben ruim twee miljoen patiënten om politieke redenen zeer pijnlijke operaties ondergaan, en er werd ook fors gefraudeerd en gelogen om aan het vereiste quotum 'succesvolle' acupunctuurverdovingen te komen. Artsen die kritiek

uitten, waren hun leven niet zeker. (Zie Michel Korzec, *De kitsch van het holisme*, 1986 en ook het al geciteerde artikel van Skrabanek.)

Maar het leidde in het Westen zoals gezegd tot groot enthousiasme, en de maoïstische Traditionele Chinese Geneeskunde in het algemeen en de acupunctuur in het bijzonder werd een belangrijk exportproduct. De populariteit van acupunctuur en algemener 'Oosterse' geneeskunde is gedeeltelijk gebaseerd op gretigheid waarmee alles uit Verwegistan wordt

bejegend. Zoals we zagen bij de vermelding van artikelen van Dharmananda en Abbate, houdt deze nieuwe acupunctuur trouwens ook aderlaten in, al is het niet met de grote hoeveelheden van tweehonderd jaar geleden. Ben Kavoussi gaat verder in op deze verspreiding in het Westen in zijn [SBM-artikel Oriental Medicine or Medical Orientalism?](#) (Samen met het eerder genoemde stuk het leeuwendeel van 'The untold story of acupuncture', waarvan de tekst minus de leuke plaatjes [hier](#) is in te zien.)

Samenvattend, de bewering dat de acupunctuur een systeem zou zijn dat de toets van duizenden jaren gebruik door wijze oosterlingen heeft doorstaan, moet met een korrel zout genomen worden. Voor 1930 was de Chinese acupunctuur een astrologisch opgebouwd systeem van aderlaten dat ruim tweeduizend in gebruik was geweest, net als de westerse praktijk van het aderlaten die eind negentiende eeuw verlaten werd, maar daarvoor tot volle tevredenheid van het publiek had gefunctioneerd.

Wat is astrologie?

Is de huidige westerse acupunctuur astrologie? Westerse astrologie gaat over de stand van zon, maan en planeten op het ogenblik der geboorte in verband met de situatie nu en in de toekomst. Daarvan zijn de hemellichamen reëel, maar alle symbolische betekenissen van de planeten en van hun posities en van de onderlinge hoekafstanden vormen door hun onderlinge verwevenheid een zo onwezenlijk gecompliceerd systeem dat het menselijk onmogelijk is dat het op empirische gronden rust; het blijft slechts in stand door klanttevredenheid. De planeten zijn reëel, maar de rest is onzin. Het prikken met dunne kleine naalden heeft misschien een gering, niet-specifiek effect, maar het

doet er niet toe waar men prikt en of men prikt. De naalden zijn reëel, maar de rest is onzin, en wordt in stand gehouden door klanttevredenheid.

Werkt acupunctuur?

Het probleem is dat acupunctuur een min of meer pijnlijke bewerking is, hoewel de proefpersoon van de dunne gladde naalden van tegenwoordig zo weinig voelt dat [het verschil met niet-penetrerend prikken met een tandenstoker nauwelijks opgemerkt wordt](#). (Varianten van acupunctuur zetten elektrische spanning op de naalden, maar dan praten we over weer heel wat anders.) Maar er is zoets als contra-irritatie, ook wel DNIC, *diffuse noxious inhibitory control*, genoemd. Pijn op een bepaalde plek kan maken dat men ergens anders wat minder voelt (Zakkenrollers gebruiken hetzelfde idee om de aandacht af te leiden.) Hoe dat precies werkt is niet bekend, maar er zijn aanwijzingen dat het via het vrijmaken van endorfinen gaat. Endorfinen zijn pijnstillende stoffen die het lichaam zelf maakt; de werking van morfine berust op de chemische gelijkenis met endorfine. Er zijn nog wel andere theorieën waarom acupunctuur misschien toch wel een beetje zou kunnen werken, maar die hebben geen van alle iets te maken met 'meridianen' en de acupunctuurpunten uit de boeken. Zie hiervoor het [SBM-artikel The Cargo Cult of Acupuncture](#). Een [blogger noemt](#) bijvoorbeeld de artikelen van Melzack en Dorsher over de gedeeltelijke overeenstemming van acupunctuurpunten met zogeheten *trigger points*. Voor een grondige beschouwing over 'meridianen' zie het artikel van Dirk Koppenaal: '[Onzichtbare meridianen: Waar stroomt de levenskracht?](#)' [op deze site](#).

Onderzoek van acupunctuur is lastig omdat men voor de placebo-behandeling op zijn minst moet zorgen voor een geloofwaardige behandeling zonder prikken in de vermeende acupunctuurpunten. Voor een uiteenzetting over hoe acupunctuur onderzocht hoort te worden, zie bijvoorbeeld het boek [Snake Oil Science](#) van Barker Bausell en diverse artikelen over acupunctuur [hier](#) en [hier](#). Al in 1989 onderzochten Ter Riet, Kleijnen en Knipschild acupunctuur voor een groot aantal verschillende aandoeningen (hoofdpijn, aangezichtspijn, rugpijn, chronische pijn, artritis, astma, verslaving). Hun hoofduitkomst was dat hoe beter het onderzoek, des minder het resultaat. Ze concludeerden: 'Acupunctuur is waarschijnlijk een tot in het onzinnige uitgebreide theorie die gefundeerd is op het verschijnsel dat mensen met kiespijn hieraan kortdurend iets minder aandacht schenken, als men hen met een hamer op de duim slaat.' (2)

Mooier en bondiger is het eigenlijk niet te zeggen.

Noten

1.[4 februari 2011] Deze passage is gewijzigd. Over Soulié wordt wel beweerd dat hij eerder naar China ging en al heel veel Chinees had geleerd, maar zie het commentaar hieronder van 4 februari 2011.

2. Riet, G. ter, J. Kleijnen en P. Knipschild, 'Nawoord en aanbevelingen', *Huisarts en Wetenschap* 1989, vol. 32, p. 308-12.

■ Acupunctuur

< Kanker, de keizer van alle ziekten

> Swaab maakt gehakt van Eindeloos Bewustzijn

11 gedachten over "Acupunctuur was en is astrologie"

Toon v.d.Sandt

31/01/2011 om 12:41

Het is de charme van deze ken-systemen, die ze zo populair maakt! Maar in het natuurwetenschappelijk licht verbleken ze kennelijk snel.

Hoewel stoffelijk niet aantoonbaar, is er wel minstens één paragnost (Joop v. Limbeek, boek: "Gisteren en morgen is nu!) die meent het fijnstoffelijk systeem achter de acupunctuur geschouwd te hebben: rond naaldjes ontstaan fijne wervelingen, die zich langs banen en punten naar de zieke lichaamsplek begeven, waar er een donkere plek in het fijnstoffelijk systeem wordt aangevuld. Hard-wetenschappelijk echter niets van aan te tonen. (En het is bij mijn staat van kennis de enige waarneming, die is gepubliceerd)

De astrologie is iets lastiger weg te verklaren: in astrologische kring wordt nl. ook gesteld, dat astrologische kenmerken ook in het uiterlijke type, d.i. de fysieke constitutie, herkenbaar zijn (B. Barret "astrologie en uiterlijk").

En zo kan men zelf zijn familie, kennissen en BN-ers trachten te duiden naar zonneteken, ascendant, maan, en planetaire accenten. Dat lukt vrij aardig! Blijft de vraag: waardoor? Is de astrologie dan toch geldig of is het duiden van uiterlijk naar de horoscoop toch een subjectieve kwestie, waarin men zijn blik graag aanpast aan de wens?

Om eerlijk te zijn: als ik op straat in een menigte snel naar mensen kijk, kan ik

aan 's mensen uiterlijk weinig astrologisch plaatsen. Maar juist als ik mensen wat langer zie (wachtkamer, collega's, familie) sijpelt een indruk van het type geleidelijk door.

Ik ben het met u eens, dat hard-wetenschappelijk noch de acupunctuur noch de astrologie hout snijden. Maar in de marge van de Metenschap, waarin men zijn eigen vermoedens afweegt en overdenkt is de astrologie verre van achterhaald.

Om u te intrigeren: de artiest Prince als: Schorpioen

De ascendant van Obama: Waterman De ascendant van Peter R. de Vries is Leeuw. Hun uiterlijk is goed te rijmen met de standaard-tekeningen in Barret's werk.

Echter kan in statistisch opzicht worden aangedragen, dat er zoveel schorpioen-, waterman-, leeuw-horoscopen zijn, waarvan de bezitters niet of slecht lijken. Of dat de astroloog zo lang naar een subcriterium in de horoscoop doorzoekt, dat wel refereert aan het uiterlijk, dat de horoscoop toch past.....

Ik proef echter in uw benadering van deze kennissystemen ook een propaganda vóór de reguliere wetenschappelijke methode en tegen de (wel mogelijke!) kennis die zich echter aan het zicht van de reguliere wetenschapper onttrekt. Maar ook of juist aan diezelfde wetenschappelijke methode kleeft een bezwaar, d.i. die van de sterilisatie van onze kennis en ons wereldbeeld.

Daarom verdienen ook betwistbare of betwijfelbare inzichten onze warme aandacht.

Toon v.d. Sandt

Jan Willem Nienhuys

31/01/2011 om 13:01

Het is een bekend feit dat men met voldoende fantasie in dergelijke complexe systemen altijd naar het antwoord kan redenen, als men dat kent. Over astrologie wil ik het nu niet hebben, zolang de astrologen er niet in slagen het antwoord te beredenen als ze het niet al van tevoren weten.

Wat betreft de acupunctuur ligt het anders. Daar gaat het niet om alleen maar een verhaaltje (dat bijvoorbeeld een verband legt tussen uiterlijk en horoscoop)

maar om de pretentie dat je zieke mensen kunt beter maken. Dat was overigens niet waarover dit stuk ging. Het zwaartepunt van het betoog (dat ik heb gebaseerd op wat ik in het SBM-blog las) is dat acupunctuur zoals nu gepraktiseerd in hoofdzaak een twintigste-eeuws en gedeeltelijk maoïstisch bedenkfel is, en dat de vermeende ouderdom van 5000 jaar een fictie is. Trouwens, als de acupunctuur wél een vinding is uit het steentijdperk, dan was dat ook niet bepaald een aanbeveling geweest. Ik zou in elk geval geen scheermes kopen met de aanbeveling dat het een origineel ontwerp van de Neandertalers betrof.

Toon v.d.Sandt

01/02/2011 om 15:50

Het historische verhaal, afgezet tegen de legende (ik heb het verhaal nog eens doorgelezen) is in feite schokkend! Hoe een praktijk van het reguleren van lichaams-sappen door snijden wordt "verfijnd" tot een praktijk van prikken om subtiele energieën te sturen en hoe dit door het Oosten is gelanceerd als verfijnde Chinese kennis en door onze alternatieve geneeskunde is geslikt.

De observatie van Joop van Limbeek is des te opmerkelijker. Is er dan toch sprake van een sturen van subtiele energie of kan een paragnost ook "zien" wat hij verwacht te zien ?

Ter vergelijking: ik meende ooit een kijk-techniek te hebben geleerd, waardoor ik blauwe uitstraling rond mensen etc. zag. Maar verder kwam ik niet! Ik zag dus niet, wat ik zocht. En merkte later, dat deze blauwe (soms zelfs stralen) krans zich ook om donkere gaten en retsen tussen panelen vormde. Dus een contrast-reactie.

Echter meldingen van (zelfs gedetailleerd) van aura's, chakra's en details daarvan zijn regelmatig terug te vinden bij paragnosten uit het veld.

Zeker moeten we de acupuncturale praktijk kritisch in het oog houden. Waarnemingen als van Joop van Limbeek, die de acupunctuur beschouwt als "strieken" met naaldjes blijven opmerkelijk!

Toon v.d. Sandt

Jan Willem Nienhuys

04/02/2011 om 17:24

Meer gegevens over Soulié zijn hier te vinden:

<http://fsouliedemorant.pagesperso-orange.fr/George.htm>

Ik vertaal de relevante passages.

In de zomer van 1886 was een klein jongetje op het strand van Saint Enogat dichtbij Dinard toegewijd in het zand aan het tekenen. Ongetwijfeld een niet zo bijzonder schouwspel, ware het niet dat zijn tekeningen nogal origineel waren. Alleen een deskundig oog had er Chinese karakters in kunnen herkennen: de jonge Georges Soulié was aan het oefenen wat hij van 'de Chinees van Théophile Gautier' had geleerd.

Judith Gautier was op heel natuurlijke wijze in contact gekomen met de moeder van Georges, terwijl die laatste op vakantie was in Villa Olympe en zijzelf in Pré-des-Oiseaux woonde, waar ze onderdak verleende aan Tin-Tun-Ling, haar voormalige docent Chinees, een geleerde uit het Hemelse Rijk die zonder inkomsten in Parijs terecht was gekomen en daar door de goede Théo [Judiths vader] was opgevangen.

Verleid door de intelligentie, de intellectuele nieuwsgierigheid en de zachtaardigheid van dit opmerkelijk begaafde kind, voegde Judith – die graag deed alsof ze zich de reïncarnatie waande van een Chinese prinses – haar lessen toe aan die van deze Tin-Tun-Ling. ...

...

Georges was volledig tweetalig (Frans-Engels) en leerde ook nog Spaans, zonder zijn Chinees te verwaarlozen. ... Hij had een officieel juridisch diploma, en nam op de leeftijd van 19 dienst als secretaris in de Compagnie Industrielle de Madagascar. Daar realiseerde men zich zijn talent voor talen, en de Compagnie besloot hem naar China te sturen. Hij vertrok in 1901.

Soulié schreef later dat hij bij aankomst in China vloeiend Chinees sprak en schreef. Dit moet betwijfeld worden. Hij had misschien wel wat Chinees leren spreken van deze Tin-Tun-Ling (als het verhaal waar is).

De Chinese schrijftaal was toen een klassieke taal, vergelijkbaar met het Latijn toen en eerder in Europa. Zelfs nu kennen de meeste Chinezen deze klassieke taal niet. Wie (als Chinees) dat op school wil leren, moet op vier jaar rekenen, ongeveer zoals Latijn bij ons. De beweging van 1919 die ijverde voor het gebruik van de gewone spreektaal ook in geschreven stukken was nog ver in de toekomst. Als het hele verhaal waar is, heeft Soulié een mondje Chinees leren spreken, en een paar karakters geleerd, maar dat hij de toen gangbare schrijftaal van ambtenaren en geleerden (de taal van klassieke handboeken over acupunctuur bijvoorbeeld) beheerste is erg onaannemelijk.

Het is onduidelijk wat hij als tolk/vertaler in Shanghai deed, het is mogelijk dat zijn kennis van het Engels belangrijk was. In de internationale enclaves daar was een eigen rechtspraak en er zal behoefte geweest zijn aan contact tussen Fransen en Engelsen.

Als Soulié later het woord *jing* met 'meridiaan' vertaalt is dat geen goede vertaling. In die context is *jing* een algemeen woord voor allerlei dingen die in de lengte verlopen: de grote bloedvaten in de mens, schering van een weefsel of meridianen in de aardrijkskunde.

Na het verschijnen van Lehmanns artikel is de Duitse Wikipedia over Soulié bijgewerkt, maar daarin vertrekt hij al in 1898 naar China en vervult daar diverse secretariële werkzaamheden. Dat is zeker onjuist. In hoeverre Judith Gautier http://fr.wikipedia.org/wiki/Judith_Gautier (die ook wat Chinees leerde van genoemde Ding Dunling) hem met het leren van het Chinees geholpen

heeft is de vraag. Dat Judith Gauthier een sinoloog was, zoals de Duitse Wikipedia beweert, lijkt overdreven. Buiten China Chinees leren is hard werk (om maar te zwijgen van het leren van de klassieke Chinese schrijftaal).

Soulié is heel vaag over zijn 'opleiding' Chinees en trouwens ook wat hij precies uitspookte in China.

Navraag bij Hanjo Lehman leerde mij dat Soulié's eerste publicatie in 1929 laat zien dat hij er vrijwel niets van weet. Pas in vervolgpublishaties ziet men hem gaandeweg meer deskundigheid vertonen, maar het komt allemaal uit boeken en niet uit de klinische praktijk. Hoe intelligent en hardwerkend Soulié ook was, hij was duidelijk ook een fantast, is het oordeel van Lehmann.

Arnold

09/02/2011 om 14:48

De laatste tijd lees ik steeds meer over 'DRY NEEDLING'. Schijnt heel anders te zijn dan acupunctuur, maar erg effectief.

Zelf schieten spontaan beelden van de film Trainspotting door mijn hoofd....

Maar is dit gewoon acupunctuur in een ander jasje?

http://nl.wikipedia.org/wiki/Dry_needling

Jan Willem Nienhuys

09/02/2011 om 18:48

Zie voor Dry Needling:

The Cargo Cult of Acupuncture (<http://www.sciencebasedmedicine.org/?p=6789>).

Ik citeer:

There is also credible evidence that the stimulation of a myofascial trigger point (TrP), meaning a localized, hyperirritable nodule nested within a palpable taut band of skeletal muscle or fascia,¹³ can evoke short-term anti-nociceptive effects on the same segmental dermatome.¹⁴ This local hypoalgesic effect is reported to be greater than stimulation at remote dermatomes.¹⁵ It is based on this finding, that Janet Travell, MD, (1901-1997) began needling hyperirritable points with syringes in in the 1940s, injecting them first with procaine.¹⁶ Procaine was later replaced by saline solution,¹⁷ which was later replaced by "dry needling" (TrP-DN) — without any fluid in the syringe.^{18,19}

De noten staan in het artikel.

Ik heb dit soort details maar weggelaten.

Tony

17/04/2011 om 10:14

Beste Jan Willem,

Helaas ben ik niet verder gekomen dan de derde alinea van het tweede hoofdstukje.

Tot daar aan toe is 80% van je wat je geschreven hebt totaal verkeerd. De informatie en bronnen die jij hebt gebruikt zou ik maar heel snel laten vallen, want het is echt complete onzin wat je schrijft.

Het is alsof je dingen zelf aan het verzinnen bent!!

Ik ben voor scepsis en objectiviteit, maar ik hoop dat ze jou nooit meer een objectief stukje laten schrijven.

Dit heeft namelijk met objectiviteit niets te maken, dit is dingen compleet verzinnen!!

Met verbazing heb ik gelezen wat skepsis schrijven, alle kritiek moet beginnen

met een goede basis. De basis bij jou is net zo een bullshit als het hele verhaal en misschien wel de acupunctuur!

Maar of dat voor acupunctuur geldt, kun jij met dit verhaal niet eens weten!!

Jan Willem Nienhuys

17/04/2011 om 10:58

Vertel dan eens wat er verkeerd is. Begin maar met "De acupunctuur zou, zo zeggen de gelovigen, teruggaan tot de Gele Keizer (Huangdi)."

Jan Willem Nienhuys

21/04/2011 om 11:21

Ben Kavoussi besteedt op het Science Based Medicine blog ook aandacht aan Soulié en het artikel van Lehman.

'The Forefather of Acupuncture Energetics, a Charlatan?'

<http://www.sciencebasedmedicine.org/?p=10254>

Marcel Christiaens

30/04/2011 om 14:48

Het is toch wel eigenaardig (en bedenkelijk) dat voor velen de vlieger pas opgaat als het hééééél oud is. Zo met acupunctuur. Een steek is een steek, en het is pijnlijk. Voor iedereen. Waarom anders gebruiken ter verdediging vele insecten een angel, of vele planten doornen of irriterende naaldjes?

Maar zodra iets heel oud is, of zo voorgesteld, wordt het makkelijker aanvaard door de goegemeenschap. Daarom ook dikwijls op al de flesjes en potjes van

pseudo-geneesmiddelen de afbeelding van een krasse grijsaard. Het vreemde, bij diegenen die zich dan toch aan een séance acupunctuur hebben onderworpen, is dat ze beweren zich achteraf "beter" te voelen. Hier speelt psychologie een sterke rol. Wie heeft zo'n zeldzaam sterk karakter om nadien te zeggen: ik heb me laten bij de neus nemen, het helpt helemaal niet? De gebedsgenezers, de acupuncturisten, de tovenaars allerhande, ze kennen dit gedrag zeer goed en spelen daar op in. Niemand zet zijn goedgegeloofigheid graag in het zonnetje.

Jan Willem Nienhuys

15/05/2011 om 16:41

Tony heeft niet gereageerd. Met acupunctuur, Marcel, is het vreemd want zowel dat het eeuwenoud is (niet in de huidige vorm) als dat het heel modern is (namelijk in Chinese ziekenhuizen) wordt aangevoerd als argument.

Toevallig komt de penningmeester van Skepsis vaak in Chinese ziekenhuizen (niet als patiënt, maar als arts) en in de beter ziekenhuizen doet men in China vrijwel niet aan acupunctuur. Het is daar (in China) typisch armeluisgeneeskunde: alleen de allerarmste klinieken, die klinieken die niet eens geneesmiddelen hebben, doen daar aan acupunctuur.

In grote ziekenhuizen is wel een acupunctuurkliniek, enigszins zoals in Nederlandse ziekenhuizen wel een kapel of stiltecentrum is. Chinese ziekenhuizen zijn commercieel ingesteld en die acupunctuurkliniekjes zijn toch eigenlijk alleen maar om mensen zo mogelijk door te verwijzen naar de 'echte' geneeskunde. Aldus onze penningmeester.

Ik sluit hiermee dit topic.

Reacties zijn gesloten.